

החגיגה מתקרבת

חובבי הקולנוע האמיתיים יכולים להתכונן לחגיגה אמיתית. סרטו החדש של פרנסואה טריפו לפתע ביום ראשון הוא כל מה שהם יכולים וחכאים לקבל מבימאי מוכשר זה, כל מה שמסמל אותו. קליל, אזורי, משעשע. טיפטיפה מותח, זה אולי הסרט המצודר והלבבי ביותר שעשה טריפו מאז הלילה האמריקאי.

לפתע ביום ראשון הוא מחווה רבי-צדית לכל הרברים האהובים על טריפו: לאלפרד היצ'קוק, לקולנוע האמריקאי האפל של שנות ה-40, להאמפרי בוגארט ולורן באקול וגם לקאתרין הפבורן וספנסר טרייסי; לסופרייהמתח האמריקאים האלמונים שלולא חסידיהם האירופיים, היו הולכים לעולמם בעילום-שם אך יותר מכל, זה מחווה לשחקנית פאני ארדן, חברתו של טריפו ואם בנו, הנמנית כיום עם הכוכבות הבולטות ביותר של הקולנוע הצרפתי.

טריפו גילה אותה בסדרת-טלוויזיה מצליחה בשם נשות הפרובינציה (אין זה תרגום מדוייק של שם הסדרה, אבל זה פירושו). הוא הפקיד בידיה את התפקיד הראשי בסרטו הקודם האשה ממול. אחרי שראה אותה עומדת לצירו של ז'אק דפארדייה, בטקס חלוקת פרסי הסינר (האוסקר הצרפתי). הם נראו לי זוג מרתק במיוחד, מספר טריפו. מצד אחד, הגבר הבלונדי החסון והסר התסביכים לכאורה, שהוא אכול כולו בעיות נפשיות, מצד שני, האשה כהת השיער והמתוסכת, במבט ראשון, שהיא למעשה גלויה וכנה מאין כמותה.

המתנה היפה ביותר. האשה ממול הפך את פאני ארדן כוכבת וכריזמטית, גם בת זוגו

שארלנר בסרטו של פרנסואה טריפו „האיש שאהב נשים” להציץ ברגליים מן המרתף

הקבועה של הבימאי. כאשר מישוהו אמר לטריפו במיקרה, שהיא מזכירה לו גיבורה של סיפורי-מתח אמריקאיים. בהילוכה, בהתנהגותה ובצורת הדיבור שלה, חש טריפו שזה הכיוון לסרט הבא שלו.

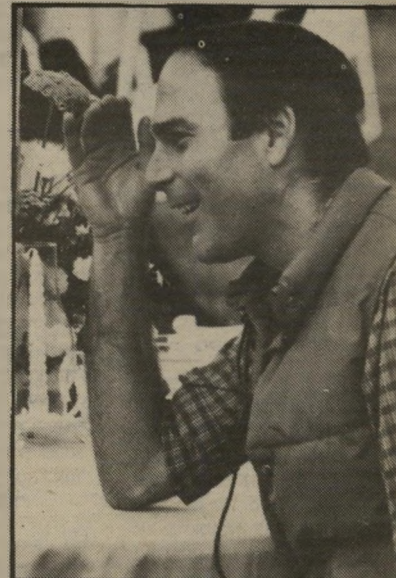
הוא חיטט ומצא את מוצאי השבת הארוך של צ'ארלס ויליאמס, אחד מאותם סופרים שהיו על הכוונת של טריפו כבר הרבה זמן. התוצאה של עיבוד הסיפור הזה לסרט לפתע ביום ראשון היא המתנה היפה ביותר שנבר יכול היה להגיש לאשה

קונצרט לבימאי

אני רוצה להרגיש שהסרטים שלי מתכוונים כראש ובראשונה לכרז. כל המרכיבים הפוליטיים, התיעודיים או הסוציאליים באים רק לאחר מכן. כך אומר הבימאי פיטר הייאמס, שהרגיש את הצורך להרגיע את הצופים, לפני שילכו לסרטו החדש, מישפט בדלתיים סגורות.

ואכן, נושא הסרט אינו מבטיח רווקא בידור. מזרז באוסף של שופטים עליזים במדינת קליפורניה, שאינם מרוצים מן הפרצות בחוק שעליו הם מופקדים, והם מקימים לעצמם בית-דין של מעלה, ועדה בחוק שעליו הם מופקדים, והם מקימים לעצמם בית-דין של מעלה, ועדה עליזת חשאית, שרנה מחדש בכל מיקרה אשר נראה חשוד בעיני אחד השופטים. ומוציאה פסק-דין חרש, שאינו תלוי עוד בחוקים הכתובים של המדינה, אלא בהיגיון הפרטי של השופטים.

זה מכרז? כך לפחות רוצה להאמין הייאמס.

בימאי פיטר הייאמס העיקר הוא לבדר

ויש לו כסיס להאמין, לפי הישגיו בעבר, שהוא אכן יצליח להעביר את המרכיב של סיפורי-המתח השזור בעלילה כך שיהיו יותר מן האספקטים החברתיים והמישפטיים הכרוכים בה. זה מה שהייאמס ניסה לעשות בעבר, והוא מקווה להצליח גם הפעם.

כמו במוסיקה. הייאמס הוא אחד מן הבימאים החדשים בהוליווד, שאוהבים להרגיש את ההשתלבות שלהם במסורת — לא רק בכך שהוא מתייחס לקולנוע כראש וראשונה כבידור, וזאת הרי התכונה שהחזיקה את הוליווד על הרגליים כמשך עשרות שנים. הוא גם מודה בחשיבותו של מפיץ היודע, להרחיב על האצבעות כרגע הנכון ולהתריע בפני צעד מוטעה, וסבור שוויתור על מפיץ כזה הוא כמדיה רכה עניין של התאבדות.

ואת ועוד, יש לי רושם שקיימת היום נטיה להבליט בסרטים את זהות הבימאי יתר על המידה. עבודתו של בימאי היא למכור את הסרט שהוא עושה, ולא את עצמו. הוא מושהו וזאת לחוויה מוסיקלית. כאשר פראנק סינאטרה גומר לשיר פיזמון כלשהו, התגובה הראשונה היא התפעלות מן השיר, ורק אחר כך מסינאטרה. כך זה צריך להיות גם כאשר רואים סרט טוב.

לגבי הייאמס ההשוואה מוסיקלית מתבקשת מאליה. משום שהוא הגייע לקולנוע מן המוסיקה נכרו של גדול אמרגני המוסיקה של ארצות-הברית, סול יורוק, הוא למד מוסיקה ואמנויות פלאסטיות, התחיל את דרכו כצייר, ויצירותיו אף הוצגו בין השאר במוסיאון ויטני היוקרתי בניו-יורק. הוא היה מתופף ג'אז שהופיע עם כמה מענקי הג'אז של ארצות-הברית, כמו הפסנתרן ביל אוואנס והחצוצרן מינגארד פרגוסון, ושימש תקופה מסויימת כמנחה ומראיין בטלוויזיה. כל זאת לפני שמלאו לו 30.

גם את התסריט הראשון שכתב מכר לפני גיל 30. ולא עבר זמן רב עד שהופקד בידיו הסרט הראשון לבימוי, סרט עיליתי באורך מלא עבור הטלוויזיה.

מאז הוא עובד בקביעות, כשהוא כותב את רוב התסריטים שהוא מביים, ועובר מסוג אחד של סרטים למישוניה, בלי שום כעיות. סירטי פשע לצד מלודרמות סוחטות-דמעות, וסירטי מדע בדיוני לצד נוסטלגיות נעורים.

הדוות לסקרנות הגדולה שלו, הוא נחשב אחד הבימאים המעורים ביותר בעיניי הטכניקה של הקולנוע. בסרטו החדש, מישפט בדלתיים סגורות, יש חידושים בתאורה שהביא עימו לארצות-הברית מאנגליה, ושימוש רב במנוף צילום נייד חדש, מנוף לומה. שהוא כיום הצעקה האחרונה בקולנוע, ומאפשר הנעת מצלמה ככל שטח שהוא ובכל תנאים שהם כצורה חלקה ושוטפת.

מה הפלא, שכאשר סטאנלי קובריק סירב ליטול על עצמו את המשך אודיסיאה בחלל, פנתה הוליווד להייאמס והוא זה שמכין בימים אלה את הפרק הבא של 2001, פרק שנכתב גם הוא על-ידי ארתור קלארק, ואשר ישא את השם 2010 – אודיסיאה בחלל?

טריפו מביים את פאני ארדן שי לאשה האהובה

הכיוונים, טריפו נשאר טריפו, והכל עובר דרך נקודת-המבט הפרטית שלו, וסופג משהו מן האישיות המיוחדת של הקולנוען אוהבי-הבריות, המקרין חום אנושי.

תכונות אלה של טריפו באות לידי ביטוי בכל שלבי העשייה, החל בכחירת הסיפור. צ'ארלס ויליאמס הוא אחד מסופרי המתח האמריקאים שזכו בתהילה רבה בצרפת, כאשר ספריו הוצאו לאור כסידרה מיוחדת. בשל צבע העטיפות הנושאי הסיפורים היא נקראה הסידרה השחורה. ויליאמס וסופרים אחרים מסוגו, כמו ויליאם אייריש, דייוויד גודיס או ג'ים תומפסון, הפכו מקורי-השראה לרבים מיוצרי הגל החדש בצרפת (כך שני סרטים קודמים של טריפו: אל תירו בפסנתרן והכלה לבשה שחורים לפי ויליאם אייריש).

מאחר שהביקורת מתעלמת מהם ונדמה להם שאין קהל יעד מוגדר לספרים שהם כותבים, הם

שהוא אוהב. שכן, בסרט זה נראית פאני ארדן מצודרת, חגיגית, נמרצת, חכיבה, ועולה אלף מונים על כל הגברים הסובבים אותה (שלא לדבר על נשים אחרות, שהן פשוט מגוחכות לידה).

זהו סרט הנשלט על-ידי רמותה, והיא עומדת כמשימה לא רק ככורה, אלא כטבעיות. טריפו לא טעה בה.

בסרט מגלמת פאני ארדן רמות של מזכירת סוכן נכסי דלא-ניירי, החשוד תחילה כמעשה רצה אחר, ואחר-כך בכמה רציחות נוספות. המזכירה, המאוהבת במעסיקה, מתגייסת לעזרתו. כולאת אותו במישרר ויוצאת לפענח את התעלומה במקומו. הוא מתרגז, כועס, מפטר אותה, דבר לא עוזר, ובסופו של דבר, זו היא, כמובן, שפותרת את התעלומה לטובת כל הנוגעים בדבר.

חום אנושי. לא הסיפור הוא עיקר המעשה כאן, אלא הניצוץ, למרות כל המוות לכל